

vzgor. Na prvi pogled najhujša nesreča se je iztekla tako, da bo Belgrajčan ob svoj voz, ki se je toliko poškodoval, da ne bo več za rabo.

Pošta v Zagorju oškodovana za 12 jurjev. V Zagorju ob Savi sta peljala pismo- noša Anton Gorenc in poštni voznik Vin- ko Vidmar k večernemu vlaku poštne po- šiljke, med katerimi je bila poštna vreča z 12 jurji. Med prevozom je vreča skoro gotovo padla z voza, še neizsleden nezna- nec je vrečo pobral in zginil z denarjem.

Razne novice.

Ali ste si za dolge zimske večere že pre- skrbeli čtivo? Če ne, pojdite v prodajalne Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptujju ter si kupite zelo lepe povesti: »A njega ni« (12 din), »Kraljica Ester« (10 din), »Pravica in usmiljenje« ter »S strela in plinom« po 7 din. Vse povesti so zelo za- nimive.

Molitev v spravo za bogokletje na lepih podobah objavljena se dobi v prodajal- nah Tiskarne sv. Cirila. Cena je 28 din za 100 komadov. Priporočamo čč. župnim uradom, da si isto naročijo!

Blasnikova »Velika Pratlca« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak ko- mad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10-12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nek- da. 1447

Obžalovanja vredni slučaji.

Mednarodni vlomilec pod ključem. Že dvakrat smo poročali kratko, da je bil iz- vršen 12. decembra vlom v stanovanje tr- govskega zastopnika Aleksandra Watzeka v Mariboru na Aleksandrovi cesti. Vlomil- ec je odnesel starih zlatnikov, srebrnikov, nakita in hranilno knjižico Hrvatske šte- dione. G. Watzek je bil z vlomom oškodo- van za 180.000 din in je razpisal 5000 din nagrade za izsleditev krivca, za katerim

Pri neredni stolici,
napihnjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvaja
naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica zaostanke prebave, nakupljena v čre-
vesju. — V zdravniški praksi se uporablja

FRANZ - JOSEFOVA

naravna grenčica s popolnim uspehom pri moš-
kih, ženah in takisto pri otrocih.

Ogl. reg. S br. 15485/35.

je bila izdana od mariborske policije tira- lica na vse strani. Uzaoviča so prijeli v osebi 37 letnega Vladimirja Novaka iz Za- greba v Karlovcu in so ga privedli v Mari- bor, kjer so mu natančno izprašali vest. Novak je mednarodni vlomilec in je po- vzročil doslej s tatvinami, za katere je že presedel 18 let, dva in pol milijona dinar-jev škode. V Mariboru je priznal vlom pri Watzeku in je povedal, da je zakopal ka- seto z zlatino in s hranilno knjižico v vi- nogradu pri Treh ribnikih nad Mariborom. Na od Novaka označenem mestu so našli kaseto, a brez zlatnikov, katere je po vlo- mu zamenjal in zapravil. Pri aretaciji so dobili pri Novaku zlatih dragocenosti za 15.000 din, 3600 nemških mark, 100 čeh- slovaških kron in 70 avstrijskih šilingov, v skupni vrednosti 50.000 din. Okradeni Watzek bo kljub vrnitvi enega dela plena trpel še prav občutno škodo.

Na debelo okradeno skladišče železine. Pod malim železniškim mostom v Celju so odkrili zadnje dni cele zaloge železnih iz- delkov. Takoj po najdbi je bilo jasno, da je najdena železina ukradena iz skladi- šča znane tvrde D. Rakus. Zadevo so zasledovali in so naleteli še na več krajih na železno blago. Policija je zaprla radi tatvine dve osebi, kateri je pa zopet izpu- stila vsled pomanjkanja dokazov. Sedaj je ugotovljeno, da sta prvotno prijeta prava krivca. Enega od teh, brezposelnega trgo-vskega pomočnika, že zopet imajo, drugi, poklicni in brezposelni mehanik, pa je iz-

ginil neznano kam. Na podlagi izpovedi aretiranega in preiskave se je vlekla tat- vina železnih izdelkov dalje časa in znaša škoda 50.000 din. Našli so samo en del po- krađenega. Storičica sta izmikala železino iz skladišča. Nakradeno sta skrila v bli- žini in sta prodajala naprej po nizkih ce- nah. Ukradeno blago so kupovali celo tr- govci, ker sta se lopova izdajala kot za- stopnika neke zagrebške veletrgovine. — Celjska policija je pridno na delu, da pri- me še pobelega tatu.

Mladoletnik ukradel 18.000 din. Letos majnika je bilo ukradenih kleparskemu pomočniku Agrežu v Celju pred Grofijo 18 jurjev. Tatu so aretirali sedaj na italijan- skem ozemlju pri Trsatu v osebi 18 letne- ga Jožefa M. Hotel je potovati na podlagi lažnih listin in pod tujim imenom v Itali- jo. Aretirani je po daljšem oklevanju pri- znal očitano mu tatvino.

Kakor boljševiski brezbožniki. V Stra- njah pri Kamniku so trije nočni vlomilci najprej vdrli v mrtvašnico, iz katere so vzeli dva krampa. Nato so poskusili vlo- milsko srečo skozi glavna vrata v cerkev, kar pa jim ni uspelo. S krampoma so dvig- nili s tečajev vrata na zakristiji. Druga za- kristijska vrata, ki vodijo pred glavni ol- tar, so bila tudi zaklenjena in so jih zmogli z dletom in vitrihom. Z vlamljanjem sta bila zaposlena dv, tretji je bil v zvoniku na straži. V cerkvi sta vlomilca s kram- pom vdrla v tabernakelj, v katerem sta bila monštranca in ciborij s sv. hostijami. Ukradla sta samo srebrno in pozlačeno lu- nulo, monštranco sta pustila. Istotako sta pustila en ciborij, pač pa sta odnesla krog sto sv. hostij. Razbila sta tri lesene nabi- ralnike za milodare, v katerih pa je bilo le malo drobiža. Prav po boljševisko brez- božni lopovi od odnesli malenkosten plen, pač pa so povzročili precej stvarne škode in so z divjaškim oskrunjenjem Najsvetej- šega razburili vso okolico, ki komaj čaka, da izsledijo orožniki brezvestne vlomilske klateže.

Od kuhinjske dekle do znamenite pisateljice

Finska pisateljica Sal- my Salminen, ki je dose- gla svetovni sloves s svojo knjigo »Katrina«, katero so že prevedli na deset jezikov in jo spra- villi tudi na platno kino- gledališč, je bila šest let navadna kuhinjska de- kla. Kot taka je zvede- la, da neka finsko-šved- ska knjigarna razpisuje 60.000 din nagrade za najboljšo novelo ali ro- man. Takoj se je lotila dela, pisala je 18 mese- cev, dosegla nagrado in pisateljsko slavo.

Anekdota

Dunajski gledališki ravnatelj Megerle je bil dobrončen človek, imel pa je navado, da je če- sto menjal svoje osebje. Komiku Baumannu je nekoč za uspelo vlogo podaril lep, z bisernico

O „boljševiškem rajju“

pripoveduje hrvatski seljak iz Zagorja

— A kako je s cerkvijo in vero?

Silno žalostno! V večini vasi so cerkve ali po- rušene ali spremenjene v magacine, v stanovanja za ljudi ali v hleve. Duhovnike, pravoslavne in katoli- ške, so vse pomorili ali vrgli v ječo. Sam sem videl, kako so podirali cerkev v sosednji vasi. Kadar so boljševiski hoteli uničiti kako cerkev ali župnijo, je zadostovalo, da so zbrali dvajset podpisov in oblasti so rekle, da je vsa vas proti veri. In čeprav je bilo na drugi strani več tisoč ljudi za cerkev, teh niso vprašali, marveč so govorili, da je narod onih dvaj- set propal. V Vinici smo imeli dolgo časa katoli- škega župnika Brezovskega. V viniški cerkvi sem se tudi jaz poročil in dal v njej krstiti svojo deco. Tudi naša cerkev je bila dva tedna zaprta. Župljani so plačali in zopet je bila odprta vse do leta 1935. Tedaj pa so župnika Brezovskega obsodili na osem let težke ječe, cerkev pa dali za stanovanje delav- cem in boljševiskim uslužbencem. Javno se ne sme tam človek ne pokrižati ne moliti. V Rusiji obstoja organizacija komsomolcev — to so vam največji raz- bijalci — ki javno uganjajo komedije in sramotenja s cerkvenimi svečanostmi in vsakega vernika osebno napadajo. Boljševiki pospešujejo tudi ločitve zakon- cev. Njihovi pristaši se hvalijo, da pri njih stane nova ženitev samo tri rublje.

— Pa ima boljševiska brezverska propaganda kaj uspeha?

Nekaj uspeha ima, ali, kolikor sem jaz mogel videti, je ta uspeh prav neznamen. Brezverci so samo delavci, a tudi ti ne vsi. Vsi tisti, ki so nad 40 let stari, govore, da je bila stara vera boljša. Pa tudi od mladih delavcev je polovica brezvercev in polo- vica jih veruje. Kmetje niso brezverci.

— Omenili ste, da ste preživeli tudi leta lakote, mi smo čitali o tem v listih. Ali mi ne bi hoteli tud' o tem kaj povedati?

Na zgaranem in izmučenem obrazu Ivana Glogo- škega se je pojavil bridek izraz bolesti in groze, ko mi je pripovedoval:

Gospod, to se ne da opisati! Bilo je grozno! Ome- nil vam bom samo nekaj iz leta 1933. Tudi takrat je vladal v Vinici glad. Jaz sem delal v tovarni za sladkor, ker nas zemlja ni mogla prerediti, in delav- cem je bilo boljše nego kmetom. Delal sem osem ur na akord. Ako več storiš, več imaš. Nedelja se v Rusiji ne praznuje. Odmor sem imel vsak šesti dan. Denarja smo imeli nekaj, ali kaj pomaga, ko pa hrane, živeža ni bilo nikjer dobiti. Jedli smo »žomo«. »Žoma«, to so najslabši odpadki od sladkorne pese. Gladoval sem jaz, gladovala je žena, gladovali so otro- ci. Imel sem to leto konja. Konja sem prodal za 40 rubljev, a kilogram kruha je stal deset do dvanajst rubljev. Pozimi in na spomlad so ljudje taval po poljih, strgali z dreves mehkejšo skorjo, ki je v njej nekaj slaje, ali na izkopavali korenine, ki so jih ku-

Orožniki obstrelili cigana na pobegu. Ra- di tatvine in prodaje treh konj pred enim letom so sedaj prijeli orožniki na Dolenj- skem cigana brata Nikolič. Orožniki so se ustavili v Stični, da so kosili. Med kosilom sta se jim od mize tatova izmuznila in se spustila v beg po vasi. Spotoma sta se oprostila verig in bi bila ušla, da niso od- brzeli orožniki na vozu za njima. Enega so hitro imeli. Drugi je bežal proti bližnjemu gozdu in patrolji ni preostalo drugega, da je streljala in sta zadeli dve krogli tatin- skega cigana v nogo. Ranjenega so oddali v ljubljansko bolnišnico.

Svedrovci na Gorenjskem. V Mostah pri Komendi je bila znatno okradena od noč- nih vlomilcev mesnica Mihe Koncilje. Zgi- nila je večja zaloga mesa in nekaj denar- ja. V Komendi so vdrli svedrovci v pisarno Mlekarske zadrage. Kos so bili samo lese- nemu delu blagajne, iz katere so sunili ne- kaj stotakov, do večje vsote v železnem delu pa niso mogli.

Velik vlom v cerkev na Hrvaškem. V noči na 19. december so neznanci vlomili v župno cerkev v Koprivnici na Hrvaškem. Odprli so tabernakelj in odnesli velike vrednosti. Vzeli so monštranco, vredno 10 tisoč dinarjev, dva ciborija, vredna 600 din, štiri križe v vrednosti 4000 din, sre- brni pladenj, vreden 200 din, črn mašni plašč v vrednosti 1000 din in še nekaj dru- gih drobnarij. Skupna škoda, ki jo ima cerkev, znaša nad 20.000 din.

Izpred sodišča.

Obsojena vlomilska brata. 27 letni po- sestnik Alfonz Urbančič in njegov 29 let- ni brat Franc iz Blance pri Sevnici, sta oba italijanska državljana. V noči na 23. oktober sta vlomila v šolo na Blanci in sta hotela šolskega upravitelja olajšati za denar. Ker nista našli denarja, sta na- meravala iz kuhinje zginiti z razno obleko, a sta bila zalotena in pognana od upravi- telja. Imenovana sta bila v Celju 21. de- cembra obsojena na šest mesecev stroge-

hali in jedli. Veliko se je kradlo. Vojaštvo je z na- bitimi puškami in strojnicami stražilo magacine. Mrlički so ležali po hišah, po ulicah, po poljih. Človek gre po poti, pa se na mah zgrudi in ga ni več na tem svetu — mrtev je. Pokopališča so postala pre- tesna, zato so pokopavali mrličke tudi na poljih, kjer je kdo umrl.

— Zakaj pa se ljudstvo ne vzdigne zoper svoje tlačitelje? Zakaj se narod ne upre?

E, ko bi bilo to tako lahko! Vzdignili bi se kmetje — in kako radi! In pregnali bi boljševike na kraj sveta. Toda boljševiki imajo orožje — kmetje pa gole roke. Kmetje vedo, da si sami ne morejo pomagati. Zato venomer vprašujejo: Ali bo vojna? In kadar slišijo, da bi utegnili priti do vojne, so veseli. Kadar pa se jim reče, da vojne ne bo, so spet žalostni. Vi tega ne verjamete, pa je živa resnica.

— In kaj bi ruski kmetje storili, če bi dobili orož- je v roke?

Točno vam ne morem povedati, vsekakor pa vem, da v 24 urah ne bi ostal živ niti en ruski juđ.

Prešla sva na razgovor o drugih stvareh.

Ivan Glogoški bi bil na vsak način rad dobil kako delo ali službo v mestu. Odvračal sem ga od te namere, ker sem vedel, v kakem siromaštvu žive v Zagrebu mnogi, ki so zapustili svoj kmečki stan. Rekel sem mu, da bi lahko v mestu, v sedanji krizi zašel v prav tako nesrečo, pred katero je bežal iz Rusije. Odvrnil mi je, da bi samo on delal v mestu, družina pa bi živela še dalje v Proseniku pri Tuhlju.

ga zapora in bosta po prestani kazni iz- gnana za pet let v Italijo.

Slovenska Krajina

Čitateljem iz Slovenske Krajine želimo srečno in blagoslova polno novo leto. Zopet boste imeli veliko skrbi in težav, siromašni ste, zato boste zopet potovali po svetu za kruhom. Božji blago- slov naj spremi vse vaše delo doma in v tu- jini. Ostanite tudi v novem letu naši naročniki, širite naš list med svojimi prijatelji in sosedi! Postanite naši dopisniki iz vseh krajev naše Krajine. Ostanite pa tudi zvesti veri in življe- nju naših očetov, ki vam bo velika tolažba in podpora v novem letu. Naj bi bilo novo leto tudi za vas leto tolažbe in pomoči od vseh onih, ki vas vodijo in pri katerih v tujini delate. Upamo, da v novem letu izboljšajo pogoje dela in da boste tudi doma lažje živeli, da se bodo cene še zvišale in daj Bog, da nam tudi On ne bo poslal kakšnih večjih nesreč. Z veseljem in upolnim obrazom stopite tudi vi v Novo leto!

*

Sobota. Naše prosvetno društvo je imelo dne 19. decembra svoj redni letni občni zbor. Ude- ležba je bila polnoštevilna. Skoraj bi bila dvo- rana premajhna. Predsednik Vojkovič otvoril občni zbor in se zahvalil za tako veliko udeležbo. Vsi člani so z zanimanjem sledili poročilom od- bornikov. Edina naša težkoča je še denarno vprašanje, ker smo si postavili dvorano skoraj brez denarja. Pa tudi to bomo uredili in si po- stavili v doglednem času nov in velik Prosvetni dom. V novi odbor so izvoljeni kot predsednik g. kaplan škraban Janko, podpredsednik ravna- telj gimnazije g. Ivo Zobec, tajnik g. prof. Mau- čec Joško, blagajnik g. Franko Franc, gospo- dar g. Tuš Mirko, knjižničar g. Šonc Vladimir in še nekateri dobri prosvetni delavci iz Sobote in okolice. Tako je društvo dobilo nov odbor, ki bo skušal s pomočjo vseh še povzdigniti delova- nje društva samega in tudi nuditi ostalim dru- štvom v Krajini svojo pomoč pri povzdigu na- šega prosvetnega dela. Novemu odboru in ce- lotnemu društvu želimo obilo uspeha in razma- ha v središču in prestolici Slovenske Krajine!

Dal sem mu nekaj naslovov in priporočil. Ivan je po- skušal tu in tam, da bi si našel kak zaslužek. Povsod je zadel na zaprta vrata in srca. Zato se je vrnil nazaj v svojo rojstno hišo, kjer se je začasno na- stanil pri svojem starejšem bratu, ki ima petero otrok in mlajšega neoženjenega brata. Hrvaška vas se je tudi tu izkazala, da je človekoljubnejša od mesta.

Kake tri in pol mesece pozneje sem imel v Tuhlju tečaj za društva hrvaške katoliške akcije. Pred sv. Tremi kralji sem obiskal Ivana Glogoškega na nje- govem brežičku v vasi Proseniku. Umevno je, da je bil silno iznaden, ko me je zagledal na svojem dvo- rišču. Fotografiral sem njegovo rojstno hišo, njega, njegovo ženo, sinova Vladimira in Štefana ter hčer Tončko. Med pogovorom mi je omenil, da namerava na spomlad graditi svojo hišo. Pokazal mi je v dolini tudi prostor, ki ga je določil za stavbišče. Ko me je spremljal skozi gaj na glavno cesto, sem ga vprašal:

— Si boste še kdaj želeli nazaj v Rusijo?

Odgovoril mi je odločno in skoraj užaljeno: Nik- dar! Bog me obvaruj, mene in mojo družino, take nesreče! Rajši sem tukaj največji siromak kot da živim v Rusiji.

In kakor govori Ivan Glogoški, tako govore tudi drugi hrvaški kmetje, ki so se v zadnjih letih vrnili iz ruske boljševiške sužnosti — iz komunističnega »raja« ...

(Konec)

Ubožec v nebesih

(Narodna legenda. Zapisal A. Kosi.)

Ubog kmetič, ki je na zemlji lepo in po- šteno živel, je umrl. Dospevši na oni svet, stopi k nebeškim vratom, da bi prosil za vstop v nebeško kraljestvo. Ker pa sv. Pe- ter pravkar odpira vrata bogatemu gospo- du in ga spušča v nebesa, zato naš kmetič zunaj postoji in mirno počaka. Pred nebe- škimi vrati stoječ sliši, kako se nebeščani nad prihodom bogatina vesele, kako angeli na glas pojo, nebeške piščali piskajo, naj- večji zvonovi prelepo in ubrano zvone, skratka, kakšna radost navdaja nebeške prebivalce.

Ko krasna nebeška godba preneha, kme- tič na nebeška vrata narahlo potrka. Kmalu se prikaže sv. Peter, ki novodošle- ca kaj prijazno pozdravi in ga spusti v nebesa.

Naš kmetič si misli: Meni se je na zemlji le malo zvonilo, tudi godbe pri pogrebu nisem imel, gotovo mi bodo angelci tukaj v nebesih toliko lepše zapeli, godba lepše zaigrala in zvonovi močnejše zazvonili. To- da zmotil se je ubogi kmetič. Nebeščani so ga sicer prijazno sprejeli, angeli so mu ce- lo naproti hiteli, a godbe ni bilo, ne petja, ne zvonjenja.

Kmetič se ne more vzdržati, pa razodene sv. Petru svoje začudenje. »Kako je ven- dar to,« pravi, »da angeli pri mojem pri- hodu niso pali, zvonovi ne zvonili in godba ni igrala, kakor je bilo to pri sprejemu bogatina; človek bi skoraj mislil, da kakor na zemlji, tudi v nebesih ni enakopravno- sti in pravice.«

Sv. Peter pa kmetiču prijazno smehlja- joč se tako-le odgovori: »Nikar se ne čudi, predragi mi brat; je že taka navada nebe- ščanov. Tudi ti si nam ljub in drag svat in tudi tebe čaka enako veselje kakor boga- tina, le piščali in zvonovi molče. Glej: pre- hitro bi se zvonovi obrabili, tudi angeli bi poslednjič opešali, ako bi vsakemu siro-

obložen žepni nož. Kma- lu potem ga je odpustil. Baumann mu je nato poleg vlog vrnil tudi ta žepni nož. Megerle ga je odklonil. Nato mu je komik napisal pisemce: »Prosim, vzemite si ta nož nazaj. Razumeli bo- ste, da tisti, ki mu vza- mejo kruh, ne potrebuje noža!« Nato je Megerle odpust preklcal.

—

36 milijonskih mest

V Nottinghamu se je vršil svetovni kongres zdravnikov. Ob tej pril- iki so ugotovili z zgo- vornimi številkami, da se svet čedalje bolj »po- meščanja«. Leta 1800 je bilo na vsem svetu sa- mo 25 velemest z nad 100.000 prebivalci, leta 1922 pa jih je bilo že 400. Danes je 540 vele- mest in 36 jih šteje več nego milijon prebivalcev.